

Pecyn Adnoddau Cyfathrebu

Y BUSNES O AILGYLCHU

Y BUSNES O
AILGYLCHU
CYMRU

THE BUSINESS
OF RECYCLING
WALES

WRAP
CYMRU

Cynnwys

Cefndir	3
Manteision ailgylchu yn y gweithle	4
Ffeithiau allweddol	5
Cymorth y Busnes o Ailgylchu Cymru	6
Adnoddau i'w lawrlwytho	7
Logos a sut i'w defnyddio	8
Posterï cyfarwyddiadau	9
Eiconau ffrydiau deunyddiau ar gyfer y gweithle	10
Dechrau arni	11

Mae'r rheoliadau ailgylchu yn y gweithle yn ei gwneud yn ofynnol i weithleoedd fel busnesau, cyrff cyhoeddus a'r trydydd sector wahanu'r deunyddiau ailgylchadwy hyn oddi wrth eu gwastraff cyffredinol yn yr un ffordd ag y mae'r rhan fwyaf o breswylwyr yn ei wneud eisoes.

Mae gan weithleoedd eisoes **'Ddyletswydd i Ofalu'** i storio, cludo a gwaredu eu gwastraff heb wneud niwed i'r amgylchedd.

Mae'n berthnasol hefyd i holl gasglwyr a phroseswyr gwastraff ac ailgylchu sy'n rheoli gwastraff sy'n debyg i wastraff domestig o weithleoedd.

Beth yw'r gyfraith newydd?

Bydd angen i'r deunyddiau hyn gael eu gwahanu ar gyfer eu casglu, a'u casglu ar wahân:

- ✓ **Gwastraff bwyd** – ar gyfer lleoliadau sy'n cynhyrchu mwy na 5kg o wastraff bwyd yr wythnos
- ✓ **Poteli a jariau gwyrdr**
- ✓ **Metel, plastig a chartonau** – gellir cymysgu'r rhain yn yr un cynhwysydd
- ✓ **Cardbord a phapur** – gellir cymysgu'r rhain yn yr un cynhwysydd
- ✓ **Cyfarpar trydanol ac electronig gwastraff bach (sWEEE) heb ei werthu**
- ✓ **Tecstilau heb eu gwerthu yn cynnwys dillad, tecstilau'r cartref, carpedi, matiau a matresi**

Bydd gwaharddiad ar:

- ✗ Anfon gwastraff bwyd i garthffosydd (unrhyw faint)
- ✗ Gwastraff a gasglwyd ar wahân yn mynd i losgi a thirlenwi
- ✗ Holl wastraff pren yn mynd i dirlenwi

Bydd angen i sefydliadau wirio nodiadau trosglwyddo gwastraff a ddarperir gan gasglwyr gwastraff i sicrhau nad yw hyn yn digwydd.

Pam mae'r gyfraith yn cael ei chyflwyno?

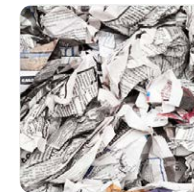
Cymru yw trydedd genedl orau'r byd am ailgylchu gwastraff o'r cartref ar hyn o bryd. Mae'r gyfradd ailgylchu o'r cartref bresennol yn ychydig dros 65% ac mae'n helpu i arbed oddeutu 400,000 o dunelli o allyriadau carbon bob blwyddyn.

Y nod yw adeiladu ar lwyddiant ailgylchu o'r cartref a sicrhau cyfraddau ailgylchu uchel ar draws gweithleoedd hefyd.

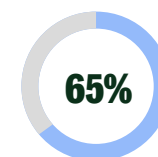
Bydd y gyfraith yn helpu i wella ansawdd a swm y deunyddiau a gesglir i'w hailgylchu.

I helpu sefydliadau ddeall a llywio'r gyfraith, mae WRAP Cymru wedi datblygu **gwefan newydd, Y Busnes o Ailgylchu**.

Bydd y wefan hon yn cynnig arweiniad ac adnoddau am ddim i'w lawrlwytho i helpu sefydliadau ddechrau/gwella ailgylchu yn y gweithle.

Mae'n orfodol i weithleoedd drefnu casgliad ar wahân ar gyfer y deunyddiau hyn, er mwyn iddynt gael eu casglu'n effeithlon.

Cyfradd ailgylchu 65%
o'r deunydd gwastraff a gesglir gan
ein hawdurdodau lleol

400,000 o dunelli
o allyriadau carbon wedi'u
harbed bob blwyddyn

Pecyn Adnoddau Cyfathrebu

MANTEISION AILGYLCHU YN Y GWEITHLE

4/13

✓ Cynyddu ailgylchu yn y gweithle

Mae holl fusnesau, sefydliadau'r sector cyhoeddus ac elusennau sy'n cynhyrchu ffrydiau gwastraff sy'n debyg eu natur a'u cyfansoddiad i wastraff o'r cartref ond a ddosberthir yn wastraff busnes, yn gorfod gwahanu deunyddiau ailgylchadwy (gwastraff bwyd; poteli a jariau gwydr; metelau, plastigion a chartonau; cardbord a phapur; sWEEE heb ei werthu; a thecstilau heb eu gwerthu). Bydd hyn yn helpu i wella ansawdd a swm yr hyn a ailgylchir o weithleoedd.

✓ Mae peidio ag ailgylchu yn arwain at wastraff diangen

Mae didoli deunyddiau i'w hailgylchu yn galluogi eu troi'n rhywbeth newydd, sy'n cefnogi'r economi gylchol i fwyhau eu defnydd a'u hoes. Mae hyn yn ein galluogi i gael y gwerth mwyaf bosibl ohonynt gan leihau effeithiau amgylcheddol negyddol ar yr un pryd.

✓ Gall helpu arbed arian

Mae ailgylchu'n costio llai na gwaredu gwastraff.

✓ Mae'n arbed ynni

Mae defnyddio deunyddiau ailgylch yn y broses weithgynhyrchu yn defnyddio llawer llai o ynni na'r hyn y mae ei angen ar gyfer cynhyrchu nwyddau newydd o ddeunyddiau crai – hyd yn oed o ystyried yr holl gostau cysylltiedig, fel trafndiaeth.

✓ Mae'n diogelu'r amgylchedd ac yn helpu i fynd i'r afael â'r argyfwng hinsawdd

Mae ailgylchu'n lleihau'r angen i echdynnu (cloddio, chwarelu a thorri coed), puro a phrosesu deunyddiau crai, sydd oll yn creu llygredd aer a dŵr sylweddol ac yn difrodi cynefinoedd. Mae hefyd yn lleihau allyriadau nwyon tŷ gwydr, fel carbon deuocsid (CO₂), sy'n helpu i fynd i'r afael â newid hinsawdd.

Arbed arian

gan fod ailgylchu'n costio llai na gwaredu gwastraff

Arbed ynni

gan fod ailgylchu'n defnyddio llawer llai o ynni

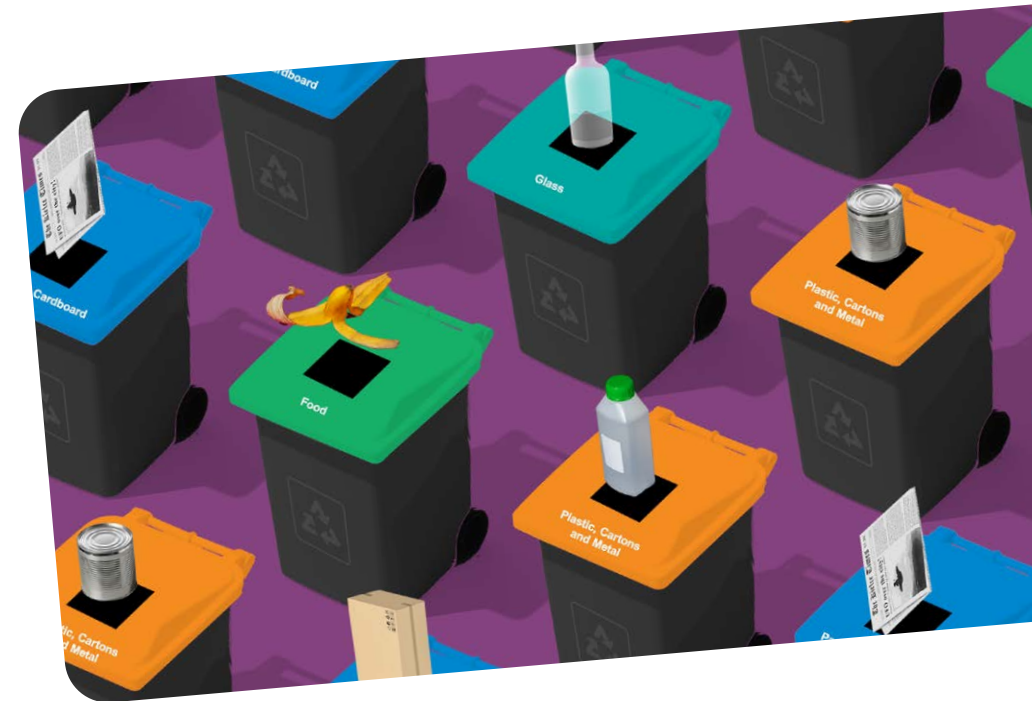
Lleihau allyriadau

nwyon tŷ gwydr, fel carbon deuocsid (CO₂)

Mae gan Gymru rai o'r lefelau ailgylchu uchaf yn y Deyrnas Unedig ac mae'n awr yn gyntaf yn y DU ar gyfer ailgylchu o'r cartref, gyda chyfradd ailgylchu gyfartalog o 65%.¹

Mae Cymru bellach yn 2il yn y byd am ailgylchu o'r cartref.

- Mae 70% o wastraff swyddfa yn ailgylchadwy.²
- Mae 77% o wastraff lletygarwch yn ailgylchadwy.³
- Mae gwastraff bwyd yn costio £3.2 biliwn y flwyddyn i'r diwydiant lletygarwch a gwasanaeth bwyd y DU, a gellid bod wedi bwyta 75% o'r bwyd a wastraffwyd.⁴
- Ar gyfartaledd, mae 18% o'r bwyd a brynir gan ddiwydiant lletygarwch a gwasanaeth bwyd y DU yn cael ei daflu.⁴
- Gellid ailgylchu mwy na 74% o'r deunyddiau sydd yn y ffrwd wastraff fasnachol.⁵

Ffynonellau:

- 1 'Recycling – Who Really Leads the World?', Eunomia, 2017
- 2 Gwastraff diwydiannol a masnachol a gynhyrchwyd yng Nghymru, Cyfoeth Naturiol Cymru, 2018
- 3 'Overview of Waste in the UK Hospitality and Food Service Sector', WRAP, 2013
- 4 Guardians of Grub, WRAP, 2013
- 5 Dadansoddiad o gyfansoddiad gwastraff Masnachol a Diwydiannol yng Nghymru, WRAP, 2020

**Mae 70%
o wastraff swyddfa
yn ailgylchadwy²**

**Mae 77% o wastraff
lletygarwch
yn ailgylchadwy³**

**Gellid ailgylchu
mwy na 74%
o'r deunyddiau sydd yn y
ffrwd wastraff fasnachol⁵**

Pecyn Adnoddau Cyfathrebu CYMORTH Y BUSNES O AILGYLCHU

6/13

Hysbysu, paratoi a chefnogi gweithleoedd ynghylch y gyfraith trwy ddarparu:

Gwefan Y Busnes o Ailgylchu Cymru yn cynnwys canllawiau i helpu gweithleoedd yn y sectorau canlynol ddeall beth y mae angen iddynt ei wneud a sut i ddechrau/gwella ailgylchu:

- Lletygarwch a gwasanaethau bwyd
- Manwerthu
- Busnesau bach a chanolig (SME)
- Lleoliadau addysg a phrifysgolion
- Lleoliadau preswyl (yn cynnwys cartrefi gofal)
- Digwyddiadau awyr agored (er enghraifft, gwyliau)
- Cyfleusterau adloniant a hamdden (yn cynnwys gwersylloedd, chalets, cabanau, gwestai, carafanau)

Adnoddau am ddim i'w lawrlwytho – cyfres o adnoddau i helpu codi ymwybyddiaeth a rhoi ailgylchu ar waith yn y gweithle. Er enghraifft, posteri ac arwyddion ar gyfer biniau.

Pecyn Adnoddau Cyfathrebu ADNODDAU I'W LAWRLWYTHO

7/13

- Logos ar gyfer Y Busnes o Ailgylchu
- Posteri cyfarwyddiadau (A3, A4 ac A5) i hyrwyddo ailgylchu yn y gweithle
- Eiconau ffrwd deunydd i greu sticeri ar gyfer eich cynwysyddion ailgylchu a gwastraff na ellir eu hailgylchu, ac i'w defnyddio ar arwyddion, i'ch helpu i roi gwybod i'ch cwsmeriaid am beth sy'n mynd ble

Pedwar amrywiad lliw gydag opsiynau tirwedd a phentwr ar gael.
Mae'r rhain ar gael fel ffeiliau SVG, JPEG a PNG.

Prif logo llorweddol

Prif logo pentwr

Logo gwyrdd llorweddol

Logo gwyrdd pentwr

Logo du llorweddol

Logo gwyn pentwr

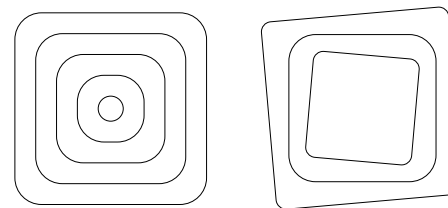
Black landscape logo

Logo du pentwr

- Dyma logo Y Busnes o Ailgylchu, wedi'i glymu â logo WRAP
- Peidiwch â newid lleoliad na chyfannedd yr elfennau
- Mae 4 amrywiad lliw o'r logo hwn – y prif logo, fersiwn gwyrdd ar gyfer cefndiroedd Coedwig, fersiwn gwyn ar gyfer cefndiroedd tywyll a fersiwn du i gyd
- Dylai'r logo llorweddol gael ei atgynhyrchu heb fod yn llai na 115mm o led a rhaid i'r logo pentwr fod yn ddim llai na 60mm o led. Dylid cadw gofod clir o amgylch y logo sy'n cyfateb i faint y 'P' yn WRAP ar y logo
- Defnyddiwch y ffeiliau jpg, png neu svg cywir bob amser. Rhaid osgoi ymestyn, ystumio neu newid cyfrannau neu liw'r logo

Dyfeisiau graffeg

Dylai'r holl siapiau gael ymylon crwn. Dylai'r ymylon fod wedi'u crymu ar 10px. Dylai hyn fod yr un fath beth bynnag fo maint y siâp. Gall siapiau aros ar 90° neu gael eu gwyro yn union 5° i'r chwith neu i'r dde.

Cymwysiadau Y Busnes o Ailgylchu.

Mae palet brand y Busnes o Ailgylchu yn deillio o ganllawiau brand WRAP. Mae'r palet lliw cynradd yn cynnwys Forest Green, Earth, Sand, Lime, a Sky Blue.

Teip: Gellir defnyddio Marr Sans Cond Web neu Inter os nad yw ar gael (gellir defnyddio'r ddau mewn amrywiaeth o bwysau).

Forest Green
HEX #0B301A
RGB 11, 48, 26

Earth
HEX #A9AD94
RGB 169, 173, 148

Sand
HEX #E8E0D6
RGB 232, 224, 214

Lime
HEX #CBFF89
RGB 203, 255, 137

Sky Blue
HEX #94B9FA
RGB 148, 185, 250

Pecyn Adnoddau Cyfathrebu

POSTERI CYFARWYDDIADAU

9/13

Am ddim i'w lawrlwytho ac ar gael mewn meintiau A3, A4, ac A5 mewn fformatau ffeil PDF ac InDesign. Bydd posteri A4 hefyd ar gael yn MS Word.

Bydd posteri ar gael ar gyfer y deunyddiau canlynol:

- Gwastraff bwyd
- Poteli a jariau gwydr
- Metelau, plastigion a chartonau
- Cardbord a phapur
- Caniau, tuniau, erosolau a ffoil metel
- Potiau a thybiau plastig
- Cartonau bwyd a diod
- Eitemau trydanol bach
- Tecstilau
- Gwastraff na ellir ei ailgylchu

Gellir defnyddio'r posteri hyn i hyrwyddo mannau casglu ailgylchu, fel ardaloedd cegin/ffreuturau, ardaloedd argraffu a mannau cyfarfod, i helpu addysgu gweithwyr ynghylch sut i ailgylchu. Bydd hyn yn helpu sefydliadau i atgyfnerthu'r hyn y gellir ac na ellir ei ailgylchu.

Gellir defnyddio'r fersiynau A5 i labelu biniau ailgylchu.

Rydym wedi creu fersiynau hawdd eu hargraffu o'r holl bosteri i helpu arbed inc os ydych yn eu hargraffu'n fewnol!

Y ffont yw Futura EF. Os hoffech i ni anfon y ffont hon atoch, anfonwch ebost atom i CymruYnAilgylchu@wrap.ngo ac efallai y byddwn yn gallu rhannu'r ffont hon gyda chi am ddim, yn dibynnu ar fath eich sefydliad.

Cynllun y posteri

1. Dwyieithog – Cymraeg a Saesneg
2. Y math o ddeunydd ailgylchadwy
3. Ffocws ar ba eitemau y gellir eu hailgylchu gan ddefnyddio delweddau a geiriau
4. Eicon ffrwd deunyddiau Cymru yn Ailgylchu
5. Rhestr o eitemau na ellir eu hailgylchu
6. Logo Cymru yn Ailgylchu. Gallwch olygu'r faner ar y gwaelod yn MS Word neu InDesign i ychwanegu logo eich sefydliad eich hun

Hunaniaeth Cymru yn Ailgylchu

Mae posteri Y Busnes o Ailgylchu yn dilyn canllawiau brand Cymru yn Ailgylchu bob amser. Y prif balet yw *Lime Green*, Du a Gwyn. Gellir dod o hyd i ganllawiau logo Cymru yn Ailgylchu **yma**.

Teip: Futura EF (Dylid ei ddefnyddio mewn 'bold' ar gyfer penawdau a 'regular' ar gyfer copi).

Gwyrdd Recycle Now
a Cymru yn Ailgylchu
Pantone® 376C
CMYK: 50/0/100/0
R141 G198 B63
HEX: #8DC63F

Palet lliwiau ffrwd deunyddiau

Mae'r eiconau hyn yn cynnig arwyddion ymarferol sy'n dangos beth ellir ei ailgylchu yn y gweithle a gellir eu defnyddio at sawl diben, er enghraifft:

- Cyfathrebu ailgylchu busnes
- Mannau casglu ailgylchu
- Sticeri biniau / labeli cynwysyddion
- Gwefan / Mewnrwyd
- Cynnwys ar y cyfryngau cymdeithasol

Y ffont ar gyfer yr eiconau yw Futura EF. Os hoffech i ni anfon y ffont hon atoch, anfonwch e-bost atom i CymruYnAilgylchu@wrap.ngo ac efallai y byddwn yn gallu rhannu'r ffont hon gyda chi am ddim, yn dibynnu ar fath eich sefydliad.

Pecyn Adnoddau Cyfathrebu DECHRAU ARNI

11/13

Codi ymwybyddiaeth o beth, sut a ble i ailgylchu yn y gweithle yw'r allwedd i gael pobl i gymryd rhan a newid ymddygiad.

Mae'n hanfodol defnyddio poster i hyrwyddo mannau ailgylchu dynodedig ac egluro'n glir pa eitemau y gellir eu hailgylchu ac na ellir eu hailgylchu. Mae hyn yn galluogi pobl i weithredu'n syth wrth waredu eitemau.

1

Ewch i fwrw golwg ar dudalen adnoddau Y Busnes o Ailgylchu **busnesoailgylchu.wrap.ngo**

2

Dewiswch y posteri cyfarwyddyd sy'n cyd-fynd â'r deunyddiau'r ydych yn eu casglu

3

Argraffwch y posteri. Gellir defnyddio posteri A5 fel labeli biniau. Rydym hefyd wedi creu fersiynau sy'n addas i'w argraffu i arbed inc!

4

Rhowch y poster ar y wal uwchben y bin ac ychwanegwch label ar y bin os oes angen

5

Rhowch wybod i'ch staff ble mae'r biniau ailgylchu wedi'u lleoli

6

I ddarganfod mwy am ailgylchu yn y gwaith, ewch i **busnesoailgylchu.wrap.ngo**

wrap.ngo/cymru

busnesoailgylchu.wrap.ngo

CymruYnAilgylchu@wrap.ngo

**Y BUSNES O
AILGYLCHU
CYMRU**

**THE BUSINESS
OF RECYCLING
WALES**

WRAP
CYMRU